

Бібліотечна довідка

80 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЄВГЕНА ПИЛИПОВИЧА ГУЦАЛА

ЗМІСТ

	Стор.
1. Життєвий і творчий шлях Євгена Пилиповича Гуцала.....	2
2. Твори поета.....	3
3. Кінематографія.....	4
4. Нагороди.....	5
5. Вірші Євгена Гуцала.....	5
6. Ключові слова.....	6

Євген Пилипович Гуцало – дивовижний, загадковий, майже нерозкритий критиками письменник. Він – один з найбагатших кількісно і найрізноманітніших жанрово в сучасній українській літературі. Є в нього більше двохсот оповідань, два десятки повістей, два романи, три поетичні збірки, книжки для дітей, публіцистика.

1. Життєвий і творчий шлях Євгена Пилиповича Гуцала

Є.П. Гуцало народився 14 січня 1937 року в селі Старий Животів (нині с. Новоживотів) Іллінецького району Вінницької області в сім'ї вчителів. Ще в школі почав писати оповідання, вірші і надсилав їх у редакції видавництв, журнали та газети. Але відповіді були негативними, тодішні дитячі журнали та газети не вмістили жодного написаного ним рядка.

Після закінчення середньої школи вступав до Київського університету на факультет журналістики, але не пройшов конкурсу. Вперто бажаючи стати журналістом і письменником, через рік вступив у Ніжині до педагогічного інституту ім. М. Гоголя.

В 1959 році Є. Гуцало закінчив інститут. Працював у редакціях газет Вінниччини, Львівщини та Чернігівщини. З 1961 року почав працювати в «Літературній Україні», потім у видавництві «Радянський письменник».

Перша збірка оповідань «Люди серед людей» побачила світ у 1962 році і одразу ж звернула на себе увагу свіжою емоційністю та відтворенням розмаїтих живих характерів.

Наступні збірки – «Яблуко з осіннього саду» (1964), «Хустина шовку земного» (1966), «Запах кропу» (1969) – переконали читачів, що Є. Гуцало – самобутній новеліст.

У 70-х роках виходять книги новел «Серпень, спалах любові» (1970), «Весна високосного року» (1973), «Орлами орано» (1977), «Полювання з гончим псом» (1980).

Про повісті «Сільські вчителі» та «Шкільний хліб» (1981) письменник зазначав, що ці твори він написав про своє село, про своїх батьків – учителів, про післявоєнну вбогість їхнього життя.

Повісті було перекладено російською, білоруською, німецькою, румунською, чеською мовами. В Україні їх було видано через п'ятнадцять років після написання.

Є. Гуцало автор поетичних книг «Письмо землі» (1981), «Час і простір» (1983), «Живемо на зорі» (1984).

Написаний ним у 1981 році роман «Позичений чоловік» був удостоєний у 1955 році премії Антоновичів.

Від початку своєї творчості Є. Гуцало залюбки писав про дітей, про світ дитинства. Збірка оповідань «У лелечему селі» вийшла у видавництві «Веселка» 1969 року і стала однією з кращих у сучасній українській літературі про дітей.

Світ дитинства цих оповідань особливий. А ще ж дивовижний світ городини, квітів, річки, гаю, поля, звірини й птаства, в якому живе сільська дитина, – все це побачено й зображено тонким поетичним зором ніжною душею письменника. Серед улюблених Гуцалових персонажів – підліток або дитина з незвичайною, поетичною душею.

Дітям написано книги новел «Олень Август» (1965), «Пролетіли коні» (1966), «З горіха зерня» (1967), «У лелечему селі» (1969), «Дениско» (1973), «За обручем» (1976), «Зелене листячко з вирію» (1977), «Саййора» (1980), «Жовтий гостинець» (1981) та ін.

За повість «Саййора» та збірку оповідань «Пролетіли коні» Євген Гуцало у 1985 році удостоєний високого звання лауреата Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка.

Є. Гуцало писав завжди, він жив у слові й словом себе виявляв у світі.

Збірка оповідань «Діти Чорнобиля» з'явилась у 1995 році після смерті письменника.

4 липня 1995 року, на 58 році життя, не стало українського письменника-сподвижника Євгена Гуцала.

Відтак, українські урядовці розпорядилися поховати видатного українського письменника, лауреата Державної премії України імені Т. Шевченка Гуцала Євгена Пилиповича на Байковому кладовищі і спорудити надгробок на його могилі.

2. Твори поета

Прозові збірки (здебільшого оповідань)

- Збірка оповідань «Люди серед людей» (1962);
- «Яблука з осіннього саду» (1964);
- «Скупана в любистку» (1965);
- «Олень Август» (1965);
- «Пролетіли коні» (1966);
- «Хустина шовку зеленого» (1966);
- «З горіха зерня» (1966);
- «Родинне вогнище» (1968);
- «Подорожні» (1969);
- «Запах кропу» (1969);
- «В лелечому селі» (1969);
- «Серпень, спалах любові» (1970);
- «Передчуття радості. — Дівчата на виданні» (1971);
- «Весна високосного року» (1973);
- «Бережанські портрети» (1975);
- «Щаслива родина» (1976, співавтор — Ростислав Самбук);
- «За обручем» (1976);
- «Орлами орано» (1977);
- «З вогню воскресли» (1978);

- «Що ми знаємо про любов» (1979);
- «Полювання з гончим псом» (1980);
- «Саййора» (1980);
- «Жовтий гостинець» (1981);
- «Оповідання з Тернівки» (1982);
- «Новели» (1984);
- «Мистецтво подобатися жінкам» (1985);
- «Княжа гора» (1985);
- «Твори у 2-х томах» (1987);
- «В гості до білого світу» (1989);
- «Сльози Божої матері» (1990);
- «Співуча колиска з верболозу» (1991);
- «Діти Чорнобиля» (1995);
- «Ментальність орди» (1996);
- «Твори у 5-х томах» (1996–1997).

Книжки для дітей

- «Олень Август» (1965);
- «Пролетіли коні» (1966);
- «З горіха зерня» (1977);
- «У лелечому селі» (1979);
- «Дениско» (1973);
- «Скажений чорнобильський собака» (2014)

3. У кінематографії

- ❖ «Зустрічі на будові» (1963) — автор сценарію документальної стрічки;
- ❖ Кіноальманах «Київські зустрічі» (1979), а саме, кіноновела «Спинись, хвилино...» — за мотивами оповідання «Підемо до мене, Іван...»;
- ❖ Відеофільм «У лузі на старому дивані» (1981) режисера В. Вітера — за мотивами творів Євгена Гуцала (за сприяння Держтелерадіо України);
- ❖ Відеофільм «Виїзний товариський суд» (1981) — за мотивами творів Євгена Гуцала (за сприяння Держтелерадіо України);

- ❖ Повнометражний фільм «Парад планет» (1984) — за однойменним романом Євгена Гуцала (на московській кіностудії);
- ❖ Кінострічка «Солом'яні дзвони» (1986) — за повістю Євгена Гуцала «Мертва зона» та його оповіданнями, відзняв Юрій Ілленко;
- ❖ Відеофільм «Марія» (1987) — за мотивами творів Євгена Гуцала (відзнято на студії «Укртелефільм»);
- ❖ Теленовела «Блуд» до серіалу О. Бійми «Острів любові» (1996) — за однойменним романом Євгена Гуцала.

Джерело: <http://leksii.net/3-61261.html>

4. Нагороди

- ❖ Літературна премія імені Юрія Яновського (1982) — за збірники оповідань «Орлами орано», «Що ми знаємо про любов», «Полювання з гончим псом» и «Оповідання з Тернівки»;
- ❖ Державна премія України ім. Т.Г. Шевченка (1985) — за дитячі збірки «Саййора», «Пролетіли коні»;
- ❖ Міжнародна премія фундації О. і Т. Антоновичів (1995) — за роман-трилогію «Позичений чоловік»;
- ❖ Премія ім. Івана Огієнка (1995) — за публіцистичну книжку «Ментальність орди».

5. Вірші Євгена Гуцало

Журавлі високі пролітають

Журавлі високі пролітають,
ледве видно птахів із землі.
Журавлів я з вирію стрічаю
і прошу перо у журавлів.

Ставши над Дніпром зеленооким,
ставши над усміхненим Дніпром,
я прошу перо у них високе,
піднебесне в них прошу перо.

Хай з небес перо високе кинуть,
хай мене благословлять крилом,
щоб писалось слово журавлине
журавлиним з вирію пером.

Щоб воно до вирію літало,
журавлиний звідало політ,
та завжди із вирію вертало
до святої отчої землі...

Зірка

Із коромислом по воду
аж до моря зірка ходить.
Коли зірка йде по воду –
весело сміється,
коли зірка йде з водою –
срібло з відер ллється.

Срібна зірка йде з водою,
срібні в зірки руки,
ллється чисте срібло з відер
на ліси та луки.

Ллється чисте срібло з відер
на маки й калину,
на завітчану у місяць
срібну Україну.

6. Ключові слова

Євген Гуцало
